

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

A2020/01495/A

Remissyttrande över betänkandet Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37)

Inledning

Förvaltningsrätten i Stockholm välkomnar att det sker en översyn av reglerna för arbetslöshetsförsäkringen. Förvaltningsrätten vill inledningsvis framhålla att det är ett förtjänstfullt och gediget utredningsarbete som ligger till grund för utredningens förslag.

Remissyttrandet disponeras så att förvaltningsrätten först berör några övergripande frågor som betänkandets förslag ger upphov till och där förvaltningsrätten efterlyser en närmare analys. Därefter lämnas synpunkter på den föreslagna lagtexten i lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Förvaltningsrätten ser positivt på att det införs ett inkomstvillkor

Förvaltningsrätten anser att det föreslagna inkomstvillkoret har fördelar jämfört med det nuvarande arbetsvillkoret, bl.a. eftersom det bör leda till en minskad risk för fusk och felaktiga utbetalningar samt en enklare hantering. Inkomstvillkoret är även tydligt formulerat. Förvaltningsrätten instämmer vidare i utredningens bedömning att föreskriftsrätten när det gäller den minsta månadsinkomsten och den minsta totalinkomsten bör ligga hos regeringen.

Risken för övervältring till ekonomiskt bistånd bör utredas vidare

Den föreslagna nedtrappningen av arbetslöshetsersättningen och den i vissa fall kortare ersättningsperioden kommer sannolikt att leda till ett ökat behov av ekonomiskt bistånd. I utredningen görs en jämförelse med vad de föreslagna ändringarna skulle ha lett till om de hade införts 2017. Förvaltningsrätten anser att det, inte minst på grund av den rådande pandemin, är av stor vikt att denna fråga utreds vidare och att den utredningen baseras på aktuell statistik.

Handläggningsreglerna och kopplingen till förvaltningslagen (2017:900) behöver övervägas

Förvaltningsrätten instämmer i utredningens bedömning att frågan om förvaltningslagens tillämplighet på arbetslöshetskassornas verksamhet bör utredas vidare. Det är av rättssäkerhetsskäl av vikt att det inte ska råda några tvivel om att t.ex. kravet på skyndsam handläggning gäller för arbetslöshetskassornas ärendehandläggning på samma sätt som för annan myndighetsutövning. Förvaltningsrätten vill understryka att den problematik som kan antas uppstå med den föreslagna regleringen, bl.a. risken för spretig tillämpning och rättsförluster för enskilda, inte bör underskattas.

Konsekvenserna för domstolarna behöver utredas vidare

Utredningens resonemang när det gäller konsekvenser domstolarna framstår enligt förvaltningsrättens mening som summariskt. Det framgår inte vilket underlag som ställningstagandet baseras på och om utredningen t.ex. har beaktat ökningen av antalet personer som kan antas behöva ekonomiskt bistånd. Förvaltningsrätten vill framhålla nödvändigheten av att domstolarna garanteras nödvändiga medel för att kunna hantera den ändrade regleringen och ökade målmängden på området.

Övergångsbestämmelserna behöver ses över

Avsaknaden av en borte gräns för när den nuvarande lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring upphör att gälla kommer sannolikt att medföra kostnadsdrivande handläggnings- och tillämpningsproblem för såväl arbetslöshetskassorna som domstolarna. Denna fråga bör därför utredas noggrant i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Lagtexten

5 kap. Inkomstvillkor för rätt till ersättning

I rubriken ovanför 5 kap. 5 § står det ”Vilken typ av inkomster och ersättningar som får beaktas”. Det ska i stället stå ”Vilka typer av inkomster och ersättningar som får beaktas”.

I 5 kap. 5 § står det ”200:980”. Det ska i stället stå ”2000:980”.

I 5 kap. 6 § står det ”inkomstvillets totalinkomst”. Förvaltningsrätten föreslår den enklare skrivningen ”den minsta totalinkomsten”.

Den kursiverade rubriken ”Inkomster och ersättningar som inte får beaktas” ovanför 5 kap. 7 § bör i stället skrivas i fetstilt och efterföljas av lämpliga kursiverade rubriker, t.ex. *Inkomster från deltidsföretagande och bisyssla m.m.*

I 5 kap. 7 § 1 står det ”härför”. Det ska i stället stå ”hänför”.

6 kap. Ersättningens storlek

I 6 kap. 2 § 2 finns en hänvisning till ”5 kap. 2 §”. Det ska i stället stå ”5 kap. 3 §”.

I 6 kap. 5 § första stycket står det ”varit”. Det bör i stället stå ”har varit” (jfr 6 kap. 5 § andra stycket).

7 kap. Ersättningsperiodens längd

I 7 kap. 2 § står det ”ett inkomstvillkor enligt huvudregeln i 5 kap. 1 §”. Det bör i stället stå ”inkomstvillkoret”, eftersom rekvisiten i 5 kap. 1 § 1 och 2 är kumulativa.

I 7 kap. 3 § finns en hänvisning till ”5 kap. 2 §”. Det ska i stället stå ”5 kap. 3 §”.

8 kap. Ersättningens form m.m.

I 8 kap. 3 § första stycket finns hänvisningar till 2 kap. och 3 kap. Det ska i stället stå 3 kap. och 4 kap.

I 8 kap. 4 § andra stycket står det ”sökandes”. Det ska i stället stå ”sökande”.

I 8 kap. 9 § finns en hänvisning till ”5 kap 13–15 §§”. Det ska i stället stå ”5 kap. 13–15 §§”.

10 kap. Varning, avstängning och fränkännande

I 10 kap. 5 § står det ”Avstängning”. Det bör i stället stå ”Tiden för avstängning”.

13 kap. Handläggning av ärenden

I 13 kap. 1 § står det ”ska ansöka”. Det bör i stället stå ”ska skriftligen ansöka”.

I 13 kap. 5 § står det ”den ansökan”. Det ska i stället stå ”de ansökningar”.

14 kap. Rättelse och ändring

I 14 kap. 5 § andra stycket står det ”tiden”. Det bör i stället stå ”tiden som anges i första stycket”.

15 kap. Omprövning och överklagande

I 15 kap. 8 står det "en arbetslöshetskassas och en domstols beslut". Det bör i stället stå "en arbetslöshetskassas beslut och en domstols avgörande".

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Anna Önell efter föredragning av förvaltningsrättsfiskalen Anton Frykstrand.

Anna Önell

Anton Frykstrand